

GELDİBULDU KÖYÜ

Cavit ORAL

İç Anadolu bozkırlarından kuzey Anadolu ormanlık bölgesine geçmeden önce, Ankara'dan 20 - 25 kilometre kuzeybatıda ormanın ilk işaretleri bulunan bir köyle karşılaşılır. Burası, Geldibuldu köyüdür.

Köyün adına ve kuruluşuna dair şu hikâye anlatılır :

Bir zamanlar buraları sık ormanlarla kaplı ve burada bir Yörük oturuyormuş. Bir gün buradaki Yörüğün oğlu, Elmadağındaki Yörüğün kızını kaçırıyor; kızla oğlan, dere tepe dolaşıyorlar. Kızın babası da bunları aramağa koyuluyor. Gençler, dolaşa dolaşa bugünkü Geldibuldu köyünü ı hemen yakınındaki bir kayanın dibine sığmıyorlar. Burada kızı kaçırın oğlan, birdenbire karşısında kızın babasını görüyor ve kıza : "*Baban işte geldi buldu bizi.*", diyor. Köyün asıl adının buradan geldiği söyleniyor. Sonra kızla oğlan burada yerleşmişler; çocukları olmuş; o günden beri köye *Geldibuldu* deniyor.

Köy kalabalıklaşınca 200 metre kadar batıda olan tepe üzerinde yerleşiyorlar. Bu yerleşmenin ne kadar önce olduğu bilinmiyor. Yalnız 40 - 50 yıl önceleri 15 - 16 haneli olduğu söyleniyor. Bugün 40 hanelidir. 127 si kadın, 130 u erkek olmak üzere 257 nüfusu vardır.

Köyün doğusu Yuva köyü ile Kaptı Boğazı (1), batısı Çalseki ve Kılıçlar köyü, güneyi Sirkeli bucağı, kuzeyi de Sancar ve Ahı köyüdür.

Geldibuldu köyünün manzarası, havası, suyu komşu köylerin hepsini kıskandıracak şekildedir. Bir dağ köyü olması sebebiyle arazisi az olmasına rakmen tabiatın onlara verdiği başka nimetler vardır.

1300 M. kadar yükseklikte olan Geldibuldu köyünün çiftçilikten ve hayvancılıktan başka gelirleri, başlıca üç kısma ayrılır : 1) Arıcılık, 2) Armutçuluk, 3) Ağaççılık (kavak ağacı).

Bunlardan ilk ikisi Ankara İlinde bilhassa tanınmıştır. Meşhur Ankara armudunun ve balının çoğu, bu bölgeden elde

(1) Bu boğaz, eskiden Kızılcahamam tarafından gelen ve Ankara istikametine kestirmeden giden yolcuların yegâne geçit yeri idi. Asâyişin bozuk olduğu zamanlarda eşkıyalar buradan gelip geçenleri soyarlardı.

edilir. Hiç denecek kadar masrafla, pek az emekle elde edilen bal, ormanlar çiçekler arasında en iyi buralarda meydana gelir. Köyde 5 - 10 kovandan tutunuz da 50 - 100 kovana kadar arısı olanlar vardır. Bundan elde edilen gelir, köyün önemli ihtiyaçlarını karşılar. Her kovandan 8 - 10 kg. bal alındığı düşünülürse yılda bu yüzden 1000 - 1500 lira kazanan köylülerin bulunduğu anlaşılır. Yalnız göreneğe bağlı çalışmalarla elde edilen bu netice, fennî metotlarla daha çok artabilir. Bu maksatla eğitmen, bu yıl bir fennî kovan tecrübesi yapacağını söylüyordu.

Köyde armutçuluk da son senelerde eskisine göre pek fazla ilerlemiştir. Köylünün armut geliri 7 - 8 sene içinde birkaç misli artmıştır. Şimdiki çalışmalara bakılırsa ilerde pek çok artacağı benziyor. Yalnız bu yıl köylü tarafından 500 ahlata ağacına armut aşısı yapılmıştır.

Elde edilen ürünün satılacak yeri olmasaydı bu kadar didinmeğe hiç lüzum kalmaz ve ilerleme de olmazdı. Köyün bu durumunu bilen armut tüccarları, armutları çiçeklerini döktükten ve büyümeğe başladıktan sonra köylünün ayağına kadar gelirler, armut ağaçlarının toptan pazarlığını yaparlar. Tüccarlar, mal sahiplerine bir miktar da pey parası vererek ağacı peylerler. Bu suretle köylüler, armutlarını daha ağaçta iken satmış oluyorlar. Pey bırakıldıktan sonra armut az olsun, çok olsun ne mal sahibi ne de tüccar hiç bir hak iddia edemez. Bir armut ağacı ortalama 90 - 100 kg. hesap edilir ve kilosu 25.30 kr. tan satılır.

Armutçuluk ve arıcılık köylünün başlıca gelir kaynaklarından. Burada arpa, buğday v.s. gibi tahıl satarak idaresini temin eden bulunmaz. Tahılı ancak kendilerine yetecek kadar ekerler. Hayvanlardan en çok tiftik keçisi beslenir. Az miktarda da koyunculuk yapılır. Çevrenin ormanlık olmasından bu köy civar köyler içinde hayvancılığa en elverişli olanıdır. Her ailenin 20 - 100 arasında keçisi vardır. İnek, manda gibi büyük bas hayvanlar, ova köylerindeki kadar olmamakla beraber, burada da beslenir.

Köylünün önem verdiği çalışmalardan birisi de kavak yetistirmektir. Kavakçılık da, armutçuluk, arıcılık gibi uzun emek istemez. Ağaçlar, köylünün hiç far-

kına varmadan büyüyen sonra da sahibinin elini, avucunu dolduran bir gelir kaynağıdır. Köylüler bunun tadını almaya başladıkları gündenberi bu çalışmaların arkasını bırakmıyorlar.

Her yıl her fırsattan istifade ederek kavak yetiştirme işine devam ediyorlar. Yalnız bu yıl, 600 e yakın kavak ağacı dikilmiştir. Bugün her ailenin 50 - 60 tan başlayarak 200 - 250 ye kadar kavak ağacı vardır. Köylü, ağaçlıktan da epey para kazanıyor. Her yıl ova köylüleri küme, küme olurlar, buraya ağaç satın almaya gelirler. Yalnız bu işten yılda 250 - 300 lira kazananlar vardır.

Köy toprakları meyilli yerlerdedir. Bu sebeple ve arazinin de kumsal olması yüzünden köyün güneyi bağcılık yapmağa elverişlidir. Köyün güneyinde dere kenarlarındaki yamaçlar üzerine yakın yapılmış bağlar vardır. Bugünkü hale göre bağcılığın büyük bir önemi yoktur. Herkes kendi ihtiyacını sağlamak amacı ile bağcılık yapıyor.

Köyün bir camisi, bir okulu, bir misafir odası vardır. Köy odası, her köyde olduğu gibi, bu köyde de köylülerin en çok sosyal şahsiyetlerinin geliştiği bir yerdir; köy topluluğunun açılma, serpilme yeridir.

Okul, 10 yıl önce açılmıştır. Bir öğretmeni vardır. Öğitmen 10 yıldan beri 3 devre mezun etmiştir. Burada kaydedilmesi gereken nokta, köy topluluğu içinde öğretmeni *Ahmet Koçak*'ın sosyal mevkiidir. O, köyün yabancısı olduğu halde köye kerdisini tamamen intibak ettirmiştir. O şekilde ki, köylüyü yükselterek, köyü inkişaf ettirerek intibak etmiştir. Yukarıda saydığımız arıcılık, armutçuluk, ağaççılık alanlarındaki çalışmaların önderi olmuştur; böylece köyün yabancısı olmaktan çıkmıştır.

Öğitmenin elindeki aşıcılık hüneri, kafasındaki ziraat bilgileri, öğrenmeğe, çalışmağa karşı hırsı, onu hareketli kılmıştır. Kendi işlerini köyde herkesten iyi yapmağa gayret ettikten başka, diğer komşularının tamamlanmamış işlerine de yardıma koşar ve bu yaptığı işten zevk alır.

Okul zamanı, müsait olan günlerde öğrencileri ile birlikte arı kovanlarında incelemelerde bulunurlar; ağaç budama ve aşılama gibi hususlarda denemeler yaparlar.

Öğitmen, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığından sağlık propağanda afiş ve broşürleri; Tarım Bakanlığından parasız halk için yazılmış ziraat kitap ve broşürleri getirmiştir. Yeri geldiği zaman istifade etmesini ve ettirmesini biliyor.